

Myndigheten för civilt försvars föreskrifter om samhällsviktiga verksamheter vid utländska direktinvesteringar

Allmänt

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EU-förordningen) trädde i kraft den 11 april 2019 och tillämpas sedan den 11 oktober 2020. Riksdagen antog den 21 september 2023 lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Regeringen beslutade den 2 november 2023 om förordningen (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar. Lagen och förordningen trädde ikraft den 1 december 2023.

Enligt 5 § förordningen (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) meddela föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av lagen. MSB beslutade den 29 november 2023 om Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2023:4) om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Föreskrifterna trädde ikraft den 1 december 2023. Föreskrifterna har reviderats vid ett tillfälle sedan dess och de nu gällande föreskrifterna, MSBFS 2024:9, trädde ikraft 1 oktober 2024. MSB är från den 1 januari 2026 Myndigheten för civilt försvar.

Det aktuella problemet och vilken förändring som eftersträvas

I förarbetena till lagen framhålls att det måste vara tydligt i vilka fall ett ingripande från granskningsmyndigheten kan bli aktuellt för att granskningssystemet ska uppfylla grundläggande krav på rättssäkerhet. Det måste vara förutsebart vilka investeringar och vilka verksamheter som omfattas av granskningssystemets tillämpningsområde. Samtidigt är det av stor vikt att granskningssystemet är utformat på ett flexibelt sätt. Lagdefinitionen av begreppet samhällsviktig verksamhet ger viss ledning kring vilka verksamheter som omfattas av

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

granskningssystemets tillämpningsområde. Det finns dock ett behov av att förtydliga vilka verksamheter som omfattas i föreskrifter.

Svaren från föreskriftens remissomgång visar att det alltjämt finns svårigheter med självidentifiering. Den som överväger en investering måste redan före investeringen kunna ta ställning till om verksamheten omfattas av föreskrifterna. Det ställer krav på att regleringen är tillräckligt tydlig för att kunna användas av såväl investerare som målbolag och ombud.

Remissvaren visar också ett behov av en tydligare beskrivning av ansvarsfördelningen mellan Myndigheten för civilt försvar och Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Myndigheten för civilt försvars uppgift är att i föreskrifter precisera vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen. ISP prövar därefter om de enskilda investeringarna uppfyller lagens krav. Tydligare föreskrifter kan därmed förbättra förutsebarheten för aktörerna men de kan inte ersätta den bedömning som måste göras i det enskilda fallet. Ansvaret för att tillämpa föreskriften och göra bedömningar i de enskilda fallen är primärt ISP:s uppgift.

Av förarbetena framgår vidare att endast investeringar i sådan samhällsviktig verksamhet som kan utgöra en risk för Sveriges säkerhet eller för allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige bör omfattas av granskningssystemets tillämpningsområde.

De nya föreskrifterna utgår från målsättningen att justera innehållet utifrån förändringar i riskbilden och förtydliga nuvarande föreskrifter. Myndigheten har i viss mån även hanterat remissvar som inte kunde omhändertas i samband med granskningssystemets ikraftträdande. Det har därför införts ändringar avseende tillämpningsområdet i kap. 1, som förtydligar vilka verksamheter som omfattas av lagen. Ändringarna bedöms även kunna påverka omfattningen av anmälningspliktiga investeringar. Det gäller särskilt den nya 1 kap. 5 §, som syftar till att hindra kringgående av lagstiftningen.

Arbetet med föreskrifterna har därmed resulterat i en kombination av tillägg, förtydliganden och begränsningar. Föreskrifterna innehåller både nya verksamheter och mer precisa avgränsningar där remissutfall eller dialog med aktörer inom sektorn har visat att nuvarande utformning har varit för omfattande eller för svår att tillämpa.

Därutöver har ytterligare en begränsning införts för nyetableringar. Bland annat har ett undantag för vissa nyetableringar som rör mikroföretag införts. Denna avgränsning innebär att regleringen blir mer proportionerlig i förhållande till

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

nystartade företag inom sådana sektorer där det ofta förekommer många små bolag och där skyddsvärdet ofta bedöms som begränsat.

Alla föreslagna justeringar har skett efter förslag från, och i dialog med, berörda myndigheter och branschorganisationer. Under revideringsarbetet har myndigheten tagit bort överlappande ordalydelser i de fall där andra närliggande regleringar har identifierats, samt infört några ytterligare avgränsningar av verksamheter. Därtill har vissa nya verksamheter tillförts som inte har omfattats tidigare. Där det har bedömts skäligt har omsättningskriteriet för företag som undantas höjts, från de generella gränsvärdena som infördes av MSB, till företag som är mikroföretag enligt definitionen i Kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG). I andra fall omfattas endast verksamheter där andra relevanta gränsvärden har kunnat identifieras utifrån dialog med berörda myndigheter och relevanta branschorganisationer.

Myndigheten bedömer att det behöver beslutas om nya föreskrifter och att befintliga föreskrifter ska upphävas eftersom de tillkommande förslagen till bestämmelser inte finns med i nuvarande föreskrifter, och de tillkommer i flera olika delar av föreskriften.

Vilka konsekvenser bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas

Om regleringen inte kommer till stånd fortsätter MSBFS 2024:9 att gälla, vilket skulle innebära att de tillkommande verksamheterna, som identifierats som samhällsviktiga i lagens bemärkelse, inte kommer att anmälas och därmed inte heller kunna granskas. Därmed kommer sådana verksamheter inte att åtnjuta skydd mot utländska direktinvesteringar som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige. Dessutom riskerar vissa av dessa verksamheter att bli föremål för granskning ex officio i de fall granskningsmyndigheten ISP bedömer att granskning skulle skett i enlighet med lagen. Det är ett förfarande som enbart är tänkt att användas tillfälligt/i särskilda fall och ska inte ersätta uppdateringar av regleringar som föreskriver vilka verksamheter som är anmälningspliktiga.

Om regleringen inte kommer till stånd kommer dessutom en anmälningskyldighet fortsatt föreligga för de verksamheter som myndigheten och andra berörda aktörer bedömt bör falla bort. Detta trots att analyser under revideringsarbetet har visat att det inte finns tillräckliga skäl för att dessa verksamheter fortsatt ska omfattas av föreskrifterna.

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Om den ytterligare begränsningen för nyetableringar i bestämmelser med mikroföretagsundantag inte införs kommer det potentiella antalet anmälningsskyldiga nyetableringar att ligga högre (cirka 1000/år) än vad som framstår som proportionerligt mot bakgrund av regleringens syfte.

Alternativ för att uppnå förändringen och dess fördelar respektive nackdelar

Sammanfattningsvis bedömer Myndigheten för civilt försvar att det inte finns några andra rimliga alternativa lösningar än att i myndighetsföreskrifter reglera avgränsningen av vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagstiftningen.

Myndigheten gör bedömningen att utan en preciserad reglering kommer det finnas en stor osäkerhet bland berörda aktörer kring vilka investeringar i samhällsviktig verksamhet som omfattas av lagstiftningen. Detta skulle kunna leda både till att det görs anmälningar som inte är relevanta och att anmälningar för investeringar som är relevanta uteblir. Att minska riskerna för samhällsviktig verksamhet genom att förbjuda alla utländska investeringar i dessa verksamheter skulle medföra oacceptabla konsekvenser för svenskt näringsliv och Sveriges ekonomi. För att de nu föreslagna myndighetsföreskrifterna ska uppfylla lagstiftarens krav behöver de avgränsa de samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas och där utländska investeringar kan utgöra en risk för Sveriges säkerhet eller för allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

Myndigheten har värderat potentiellt alternativa lösningar till myndighetsföreskrifter vilka går att finna i exempel från andra länders implementering av regelverket. Då utredaren, samt regeringen, har ansett att den svenska regleringen behöver vara vidare än internationella exempel har myndigheten bedömt att det är problematiskt att införa liknande system som de internationella exempel som har studerats. De föreslagna föreskrifterna har föregåtts av en omfattande dialog med centrala myndigheter och andra organisationer. Alternativa skrivningar har tagits fram i samverkan med dessa aktörer och har genom en lång process resulterat i nu förevarande förslag. I de fall alternativa lösningar övervägts har hänsyn tagits till den bedömning som aktuell sektors- eller expertmyndighet har föreslagit. Om en sådan bedömning har saknats har myndigheten, utifrån tillgänglig kunskap, gjort en rimlighetsbedömning över vilka alternativ som bäst tillgodoser lagstiftarens intentioner. När det gäller föreskrifternas struktur har flera alternativa lösningar övervägts. Avgörande i bedömningen har varit att användbarheten för den faktiska mottagaren är väl

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

etablerad och känd internationellt. Strukturen utgår därför från svenskt näringsgrensindex (SNI) som utgår från EU:s näringsgrensstandard NACE.

Ett alternativ som värderats har varit att lämna nuvarande föreskrifter oförändrade och i stället försöka möta tolkningsproblemen enbart genom vägledning. Föreskriftens remissbearbetning visar dock att en stor del av problemen gäller själva avgränsningen i föreskriftstexten. En vägledning kan därför vara ett komplement, men kan inte utgöra en fullgod ersättning för en reviderad reglering.

Ett annat alternativ hade varit att lägga sig betydligt närmare EU:s miniminivå. Den svenska regleringen utgår emellertid redan i lag och förordning från ett bredare nationellt tillämpningsområde. Konsekvensfrågan gäller därför i första hand hur denna ram avgränsas tydligt, proportionerligt och förutsebart, inte om den nationella ramen i sig ska ersättas av EU:s miniminivå.

Det alternativ som bedöms lämpligast och av vilka skäl

Under 2025 har myndigheten genomfört en omfattande översyn av föreskrifterna. Förslaget bygger på det arbete myndigheten har genomfört tillsammans med andra myndigheter och branschorganisationer.

Hundratalet branschorganisationer och myndigheter har bjudits in för att medverka i arbetet med att revidera föreskrifterna. Formatet har varit ett 15-tal sektors-/branschvisa workshops. Inför och under varje workshop har myndigheten efterfrågat förslag på förtydliganden av föreskriftstexterna, förslag på verksamheter som de medverkande bedömer bör läggas till eller strykas i föreskrifterna, samt motiveringar till justeringsförslagen. De revideringsförslag som kan innebära en utvidgad omfattning av föreskriften har kommit från såväl myndigheter som branschorganisationer. Myndigheten har under processens gång varit angelägen om att följa upp de revideringsförslag som har kommit upp under workshops med expertmyndigheter och branschorganisationer i syfte att hitta så precisa och tydliga textformuleringar som möjligt.

Utkastet till nya föreskrifterna innefattar vissa förtydliganden och begränsningar i tillämpning, men även tillägg som preciserar och i vissa fall utökar föreskrifternas omfattning och tillämpningsområde.

Det svenska systemet för granskning av utländska direktinvesteringar har varit i kraft i drygt två år. Parallellt med implementeringen och utvecklingen av granskningssystemet har också utvecklingen inom det civila och militära försvaret skett i enlighet med regering och riksdags inriktning för totalförsvaret 2025-2030.

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Vissa områden inom ramen för granskningsystemet för utländska direktinvesteringar har med hänsyn till en förändrad hotbild behövt följa utvecklingen inom totalförsvaret. Myndigheten ser därför behov av att göra ett antal preciserade tillägg och ändringar. Bland de mer omfattande ändringsförslagen finns tillverkning av cement, betong och stål. Andra områden där föreskrifternas tillämpningsområde utökas gäller laddningsstationer, IT-säkerhet, och tillverkning och handel med kabel och tillhörande teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, respektive elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar.

Det alternativ som bedöms lämpligast är en samlad ny föreskrift som ersätter den nuvarande regleringen och som kombinerar tre element: (i) tydligare identifieringsregler i 1 kap., (ii) riktade tillägg och justeringar i bestämmelserna samt fler uttryckliga avgränsningar där remissutfallet har visat behov av det samt (iii) ett definitionsavsnitt i föreskriftens inledning.

Det bör samtidigt understrykas att tydligare föreskrifter inte kan ta bort all bedömningsproblematik. Det följer av granskningsystemets konstruktion och av det faktum att samma verksamhet kan behöva bedömas olika beroende på investeringens sammanhang. Myndigheten planerar därför att ge vägledning i form av återkommande frågor och svar (FAQ) vilka kommer att publiceras i samband med ikraftträdandet.

Beskrivning och beräkning av kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Regeringen¹ har inför ikraftträdandet av den nationella lagstiftningen bedömt att förslagen kan medföra ökade kostnader och administrativa bördor för berörda investerare och de företag som är eller har varit föremål för investeringarna. Vidare bedömde regeringen att förslagen innebar godtagbara inskränkningar av berörda aktörers rätt att förfoga över sin egendom respektive bedriva eller etablera näringsverksamhet. Regeringen bedömde också att förslagen inte innebär någon försämrad rättssäkerhet för enskilda som kan komma att beröras av dem.

För staten och de myndigheter som medverkar i granskningsystemet kan revideringen innebära både ökade och minskade arbetsinsatser. Nya verksamheter och regler som ska motverka kringgående kan leda till fler anmälningar inom vissa

¹ Regeringens proposition 2022/23:116, Ett granskningsystem för utländska direktinvesteringar till skydd för svenska säkerhetsintressen

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

områden, medan tydligare avgränsningar kan minska antalet frågor och icke relevanta anmälningar inom andra.

För kommuner och regioner består kostnadseffekterna främst av behov av intern analys, samordning och anpassning av processer när en investering, ett ägarbyte eller ett långsiktigt tjänsteupplägg berör verksamhet som omfattas av föreskrifterna. Det gäller särskilt där kommuner och regioner samtidigt berörs som verksamhetsutövare, ägare, upphandlande myndighet eller lokalhållare.

För företag och andra enskilda uppkommer kostnader redan i den inledande bedömningen av om en transaktion behöver anmälas. Samtidigt kan tydligare regler, bättre avgränsningar och kompletterande vägledning minska en del av den tolkningsosäkerhet som annars driver administrativa kostnader, till exempel anmälningar som görs utifrån en osäkerhet om verksamheten omfattas av föreskriften eller inte och anmäler för att inte riskera att drabbas av senare sanktioner.

Särskilt om företag och andra enskilda

Det kan noteras att anmälningsplikten ligger på investeraren, inte på det företaget som investeringen är avsedd att ske i.

Myndigheten har sedan föreskrifternas införande ett generellt nedre gränsvärde avseende omsättning (5 MSEK) och antal anställda (fem). På så sätt minskades det potentiellt maximala antalet företag som beräknades omfattas från 1,3 miljoner företag till drygt 100 000 företag (2023). Flera myndigheter har emellertid lyft risken för att dessa delar av föreskrifterna kan kringgås. Myndigheten föreslår därför även revideringar av föreskrifterna i dessa delar, vilket kan komma att utöka föreskrifternas omfattning. Det handlar framför allt om att möjliggöra att investeringar i samhällsviktig verksamhet, som drivs gemensamt av flera olika företag inom en och samma koncern, ska kunna granskas, även om inget av de enskilda företagen överstiger de generella gränsvärdena avseende omsättning eller antal anställda. Myndigheten kan inte bedöma hur många fler företag som kan omfattas genom denna regel.

Vissa delar av föreskriften har redan idag högre omsättningsgränser, motsvarande EU:s kriterier för mikroföretag, medan andra inte har någon omsättningsgräns alls. I förslaget tillkommer fler verksamheter med högre respektive lägre omsättningsgränser.

Vad gäller omsättningskriteriet bör det noteras att för övriga sex skyddsvärda verksamheter som omfattas av lagen finns inget sådant kriterium. Det innebär att

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

alla företag, som uppfyller de uppställda kriterierna på den aktuella verksamhet som beskrivs, omfattas oberoende av företagets omsättning och antal anställda.

Avseende de mer omfattande ändringsförslagen, däribland de nu tillkommande tillverkningsindustrierna inom framställning av järn och stål eller ferrolegeringar, tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler eller tillbehör av stål, tillverkning av kalldragen stålstång, kallvalsade stålband, andra kallformade produkter av stål, eller kalldragen ståltråd eller framställning av koppar, omfattas inte verksamheter som uppfyller kriterierna som motsvarar mikroföretag enligt definitionen i artikel 2.3 Kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG). Totalt kan dessa tillkommande verksamheter göra att ytterligare ca 200 företag teoretiskt sett kan omfattas av myndighetens föreskrifter då lagens tillämpningsområde aktualiseras först om en investering i en skyddsvärd verksamhets ska ske.

Det har ur ett hot- och riskperspektiv bedömts rimligt att undanta produktion eller lagring av energi från det generella omsättningskravet i det första kapitlet. Totalt var under 2024 enligt SCB:s företagsdatabas drygt 2 300 företag verksamma inom generering av elektricitet. Det är möjligt att merparten av dessa inte tidigare omfattats av föreskriften, eftersom de flesta saknar anställda.

Avseende person- och godstransport på järnväg är det maximala antalet företag under hundratalet. Vad gäller tillverkning av cement, betong och bitumen kan ytterligare ett antal företag komma att omfattas. Hur många fler företag än idag som kan komma att omfattas mot bakgrund av tillägg av verksamheter under 10 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom informations- och kommunikationsområdet, är svårare att förutse. Där görs dock en tydlig avgränsning avseende slutanvändare. När det gäller ändringen i 11 kap. med avseende på FI:s tillsynskategorier bedöms att antalet kreditinstitut kan öka från ett tiotal till drygt 100. För övriga tillkomna verksamheter under 2—16 kap. bedöms inte antalet företag som kan omfattas ändras i någon större omfattning.

För att få en ungefärlig bild av kostnaden för en anmälan som görs inom ramen för granskningssystemet samlade myndigheten in informella uppgifter från samverkansmyndigheterna. Självfallet kan det skilja stort mellan olika fall där en anmälan aktualiseras, allt från storleken och organisationskomplexiteten i de berörda företagen, till investerarens kännedom om målbolaget, marknaden och de svenska förhållandena. Trots detta bedömer myndigheten att en redovisning av dessa uppskattningar kan bidra till en ökad förståelse för storleksordningen på kostnaderna.

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Följande uppskattningar bygger på informella uppgifter från de ombud som normalt hanterar anmälningar åt investerare. Kostnaderna för att undersöka om en transaktion behöver anmälas startar på ca 50 000 kronor och uppåt, beroende på hur komplicerad transaktionen är. Kostnaden för att upprätta en anmälan startar på ca 50 000 kronor och kan gå upp till en miljon kronor för överlåtelse med väldigt komplexa upplägg. Den genomsnittliga kostnaden för en ansökan skiljer sig åt per ombud, men förefaller i snitt hamna mellan 300 000 och 350 000 kronor per ansökan.

Särskilt om kommuner och regioner

Kommuner och regioner kan komma att beröras av förslagen till följd av att de bedriver sådan verksamhet som omfattas av granskningsystemets tillämpningsområde.

Sveriges kommuner och regioner har deltagit i förarbetet till dessa föreskrifter.

Remissbearbetningen visar ett återkommande behov av att tydligare beskriva hur kommuner och regioner påverkas av regleringen. Dessa aktörer kan beröras som verksamhetsutövare, som ägare av bolag, som upphandlande myndighet samt genom att fastigheter, infrastruktur eller tjänster som de använder omfattas av föreskrifterna.

De huvudsakliga konsekvenserna för kommuner och regioner består därför i behov av intern analys, samordning mellan förvaltning och bolag samt anpassning av processer när investeringar, ägarförändringar eller långsiktiga tjänsteupplägg berör samhällsviktig verksamhet.

Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

De som primärt berörs av regleringen är juridiska och fysiska personer som genom förvärv eller deläggande har för avsikt att investera i skyddsvärd verksamhet som bedrivs av ett sådant aktiebolag, europabolag eller handelsbolag eller av en sådan ekonomisk förening eller stiftelse som har säte i Sverige, samt investeringar i sådan skyddsvärd verksamhet som bedrivs i Sverige i ett enkelt bolag eller som enskild näringsverksamhet.

Det går inte att utesluta att vissa investeringar kan komma att fördröjas, eller helt utebli, till följd av det svenska granskningsystemets utformning.

Remissmaterialet pekar också på risken för kumulativa effekter när flera led i samma värdekedja omfattas samtidigt. Detta har särskilt lyfts i fråga om batteri-

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

och energilagringsskedjor, digitala beroenden samt forsknings- och innovationsmiljöer.

Samtidigt kan tydligare avgränsningar minska en del av den överrapportering och tolkningsosäkerhet som beskrivs i remissmaterialet. En mer förutsebar reglering kan därför i vissa fall sänka de administrativa kostnaderna.

Konsekvenser för företagens konkurrens

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensen i någon större omfattning eftersom den omfattar i det närmaste lika över alla verksamheter i en bransch.

Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att ändringarna inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Första kapitlet innehåller kriterier för när samhällsviktig verksamhet omfattas av lagen. Det medför enligt redovisningen ovan att ett stort antal mindre företag inte omfattas av anmälningsplikten. Dessa begränsningar syftar till att minska kostnaderna för såväl granskningsystemet som företagen.

Utöver de generella trösklarna används i den föreslagna regleringen flera riktade proportionalitetsåtgärder: mikroföretagsundantag i utvalda bestämmelser, sektorsspecifika tröskelvärden där det bedömts motiverat, uttryckliga undantag för vissa begränsade användningsfall samt tydligare avgränsningar till särskilda mottagare eller funktioner.

Den ytterligare begränsningen för nyetableringar i bestämmelser med mikroföretagsundantag är en sådan åtgärd. Den innebär att samma nedre avgränsning som redan har valts för etablerade verksamheter får praktisk betydelse även för vissa nyetableringar vilket innebär att färre nyetableringar är anmälningspliktiga.

Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas

Myndigheten får regelbundet frågor om UDI-föreskrifterna till funktionsbrevlådan udi@mcf.se. De flesta frågor handlar om definitioner eller önskemål om förtydliganden av föreskrifterna. Dessa frågor ger myndigheten goda insikter om och direkt återkoppling på hur tydliga föreskrifterna är och om det finns behov av eventuella förtydliganden. De har också varit en viktig utgångspunkt för hela

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

revideringsarbetet. Förhoppningsvis kommer en del av de frågor som myndigheten får idag, minska till följd av justeringar av de avsnitt som normalt resulterar i många frågor.

Myndigheten kan också i samverkan med granskningsmyndigheten, ISP få information ifall föreskrifterna, antingen skulle resultera i att det genereras mer icke-relevanta anmälningar inom ett område än vad som är rimligt och önskvärt, eller har en utformning som skulle resultera i att verksamheter som identifierats som skyddsvärda inte anmäls i tillräcklig omfattning. Sådan information är viktig för myndighetens kontinuerliga utvärdering av föreskrifterna och kan vara avgörande för ett beslut att revidera dem.

Nationella system för FDI-screening kan generellt vara svåra att utvärdera och myndighetens föreskrifter är enbart en del av ett omfattande granskningsystem. Därför bör en övergripande utvärdering av föreskrifterna inte ske isolerat, utan samtidigt som hela granskningsystemet utvärderas. Dessutom har myndigheten inte all nödvändig information om de anmälningar som föreskrifterna genererar, och som skulle behövas för att kunna göra en sådan utvärdering. Det är enbart granskningsmyndigheten ISP som har en sådan helhetsbild.

I en framtida uppföljning bör särskild uppmärksamhet riktas mot hur de föreslagna reglerna i 1 kap. faller ut i praktiken, däribland effekten av bestämmelser som ska motverka kringgående, volymen av anmälningar från nyetableringar samt om de nya avgränsningarna minskar antalet icke relevanta anmälningar.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Föreskrifterna innebär en precisering av förordning (EU) 2019/452 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen. Preciseringsen avser utpekande av verksamheter som är samhällsviktiga och som därmed vid direktinvestering av utländsk intressent ska anmälas till granskningsmyndigheten. Eftersom den svenska lagregleringen går utöver förordningens minimiregler innebär det att även dessa föreskrifter omfattar något fler verksamheter än vad som skulle vara nödvändigt om endast miniminivån skulle uppfyllas, men föreskrifterna bedöms vara i överensstämmelse med förordningen.

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

EU:s miniminivå utgår från investeringar i kritisk infrastruktur. Utredaren², och regeringen³, har bedömt att det för svensk del behövs en bredare definition baserat på de erfarenheter som har dragits i andra länder som infört ett system för utländska direktinvesteringar. Detta adresserar bland annat de erfarenheter som dragits när det gäller att försöka kringgå befintliga regleringar i andra länder. Myndigheten delar bedömningen att regleringen för svensk del bör utvidgas till begreppet samhällsviktig verksamhet för att bättre spegla hur de svenska förhållandena ser ut. Vidare är det rimligt att lagstiftningen även omfattar Sveriges säkerhet. Dessa två aspekter har gått utöver vad som kan beskrivas som EU:s miniminivå.

Konsekvensfrågan gäller därför i första hand inte om föreskrifterna i sig utvidgar systemet utöver EU-rätten, utan hur den nationella ramen avgränsas på ett tydligt, proportionerligt och förutsebart sätt. Revideringen syftar till att göra denna avgränsning mer precis.

Myndigheten följer den process som pågår inom EU som rör kommande EU-förordning om granskning av utländska direktinvesteringar - A strengthened EU Foreign Direct Investment (FDI) screening system⁴.

Förändringar på EU-nivå eller i det fortsatta nationella genomförandet kan föranleda framtida revideringar av föreskrifterna.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 5 § förordningen (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar får myndigheten meddela föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av lagen.

Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Det kommer finnas behov av informationsinsatser när föreskrifterna beslutas och träder ikraft. Myndigheten planerar för sådana informationsinsatser.

² Slutbetänkande av Direktinvesteringsutredningen SOU 2021:87

³ Regeringens proposition 2022/23:116, Ett granskningsystem för utländska direktinvesteringar till skydd för svenska säkerhetsintressen

⁴ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_en

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Bilaga 1

Tillkommande verksamheter

Nedan uppställning syftar till att ge en överblick över tillkommande verksamheter i de nya föreskrifterna:

2 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom utvinning av mineral m.m.

- brytning, eller utvinning, eller stödtjänster för brytning eller utvinning, utvidgas till att även innefatta torv

3 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom tillverkning

- tillverkning och lagerhållning av komponenter som används i anläggningar för utomhusvarning
- tillverkning och lagerhållning av komponenter avsedda för skyddsrum
- tillverkning av kabel och tillhörande elektronisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, eller elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar
- produktion av hård- eller mjukvara för sådan verksamhet som omfattas av 10 kap. 7 §
- produktion av solceller, växelriktare, batterier, eller tillhörande elektronisk utrustning för solcells- eller energilagringsanläggningar
- tillverkning av cement och betong
- tillverkning av bitumen
- framställning av koppar, järn och stål eller ferrolegeringar
- tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler eller tillbehör av stål samt kalldragen stålstång, kallvalsade stålband, andra kallformade produkter av stål, eller kalldragen ståltråd

4 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom försörjning av el, gas, värme, kyla och drivmedel

- elproduktion eller energilagring, som är direkt eller indirekt ansluten till transmissions-, region- eller lokalnät med installerad effekt i en

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

sammanhållen produktions-anläggning som överstiger 1 MW, och utan kriterier på omsättning eller antal anställda

- elhandel som direkt eller indirekt omfattar (a) balansansvariga parter, BRP, (b) leverantörer av balanstjänster, BSP, eller (c) aggregatorer, leverantörer eller underleverantörer till verksamhet som omfattas av punkt a och b
- tillhandahållande av laddningstjänster för fordon

6 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom bygg, installation och underhåll

- reparation av luftledning, markkabel eller sjökabel för överföring av el eller elektronisk kommunikation
- anläggning m.m. av utrymmen skyddade mot avlyssning (ASK)
- anläggning, installation eller drift hänförliga till reservkraft som drivs eller förvaltas av offentlig verksamhet eller enskilda som bedriver säkerhetskänslig verksamhet

7 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom handel

- provisionshandel eller partihandel med flytande petroleumprodukter med syfte att tillverka asfalt eller asfaltsbaserade produkter
- import av räddningstjänstutrustning
- import och partihandel med personlig skyddsutrustning enligt definitionen i artikel 3.1 i förordning (EU) 2016/425
- import och partihandel med komponenter tillavsedda för skyddsrum
- partihandel med kabel och tillhörande elektronisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, samt för elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar
- import av eller partihandel med solceller, växelriktare, batterier eller tillhörande elektronisk utrustning, för solcells- eller energilagringsanläggningar

8 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom transport och magasinering

- utförande av person- eller godstransporter på järnväg

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

- förvaltning eller drift av vägtrafiklednings- eller järnvägstrafikledningstjänster
- verksamhet som avser förvaltning eller drift av tjänster för obemannad luftfart utökas för att även inkludera annan obemannad farkost som tillhandahålls till beredskapsmyndighet, eller till verksamhet för försvarsändamål som är skyddsobjekt

10 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom informations- och kommunikationsområdet

- datordriftstjänster eller IT-driftstjänster utökas till att omfatta hårdvara, mjukvara eller integrationer för elektroniska kommunikationer, lagring, eller bearbetning av data, för beredskapsmyndighet, region, kommun eller verksamhet som omfattas av NIS2-direktivet
- verksamheter som kräver tillstånd enligt lagen (2016:319) om skydd för geografisk information
- vissa datakonsulttjänster för offentlig verksamhet
- undanförelse av data, samt perimeternätverk, säkerhetsövervakning (SOC), nätövervakning (NOC), logghantering eller tillhandahållande av tidiga varningar eller larm för offentlig eller säkerhetskänslig verksamhet

11 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom finans- och försäkringsområdet

- verksamhet som bedrivs av kreditinstitut, enligt 1 kap. 5 § 10 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, oaktat Finansinspektionens årliga tillsynskategorisering, och som lämnar krediter eller tillhandahåller betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster, oaktat typ av betaltjänst
- verksamhet som bedrivs av en börs enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

12 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom fastighetsförvaltning

- uthyrning, förvaltning eller drift av egna eller arrenderade fastigheter, lokaler, eller anläggningar där det inryms:
 - o sjöövervakning
 - o specialskyddsrum

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

- teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät och kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar (10 kap. 2 § 2 p), samt viss verksamhet inom datordrifttjänster eller IT-drifttjänster (10 kap. 7 §)
- depå, magasinering eller central-, omlastnings- eller distributionslager av drivmedel eller bränslen, läkemedel, medicintekniska produkter, jordbruksråvaror, eller livsmedel
- det specificeras att akut- och universitetssjukhus, högspecialiserad vård eller prehospital akutsjukvård ingår i sjukhus
- berggrum

13 Kap. Samhällsviktiga verksamheter inom vetenskap och teknik

- utbildning på forskarnivå inom vissa biotekniska forskningsområden, bioteknisk forskning: paragrafen skrivs om och förtydligas så att den både avgränsar vissa forskningsfält och utökas med andra
- vaccnutveckling, inklusive design, utveckling och testning av vaccin
- EU:s referenslaboratorier

14 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster

- system och tjänster för hantering och genomförande av betalningar, inbegripet löne- och faktureringsstjänster till offentlig verksamhet, eller verksamhet som bedriver säkerhetskänslig verksamhet
- säkerhetssystem utvidgas till att även omfatta tillhandahållande av verksamhetsanpassade säkerhetsskåp

15 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom utbildning

- utbildning i räddningstjänst enligt den definition som anges i 1 kap. 2 § i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

16 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom vård och omsorg

- sjuktransporter
- justering av paragrafen som avser tillvaratagande, bearbetning eller förvaring av blod, vävnader eller celler

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

Nya avgränsningar och borttaganden

Nedan uppställning syftar till att ge en överblick över nya avgränsningar och borttaganden i de nya föreskrifterna:

1 kap. Inledande bestämmelser

- vissa mikroföretag undantas vid nyetableringar
- sänkta kriterier för omsättning och personalstyrka för företag som bedrivit verksamhet kortare tid än tre år

3 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom tillverkning

- tillverkning av etiketter eller elektroniskt avläsbara märkningar undantas där de tillverkas för egen verksamheten

7 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom handel

- partihandel med sensorutrustning avgränsas till den som används inom säkerhetskänslig verksamhet
- avgränsning gällande detaljhandel med läkemedel där företag inte omfattas om företaget som bedriver verksamheten uppfyller kriterierna för mikroföretag enligt definitionen i artikel 2.3 Kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag

8 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom transport och magasinering

- borttagande av föregående 1 § avseende förvaltning, drift och underhåll av regional kollektivtrafik.
- godstransporter inom vägtrafik med specialfordon gällande livsmedel (kyl- eller frystransporter) omfattas inte om de endast utför sådana godstransporter för hemleverans till hushåll

9 kap. Samhällsviktig verksamhet inom hotell- och restaurangområdet

- avgränsning till livsmedelsverksamhet som producerar (ej levererar eller tillhandahåller) måltider för vård, omsorg, skola, kriminalvård, försvarsmakten eller beredskapsmyndighet

10 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom informations- och kommunikationsområdet

- installation, drift eller underhåll avgränsas till digitala kommunikationsnät för beredskapsmyndighet, region och kommun

Datum
2026-05-13

Diarienummer
MCF 2024-14309

11 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom finans- och försäkringsområdet

- borttagande av skaderegleringsverksamhet i försäkringsföretag enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och tjänstepensionsföretag enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag

12 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom fastighetsförvaltning

- Va-ledningar avgränsas till enbart dricksvattenledningar med en dimension på minst 300 mm.

13 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom vetenskap och teknik

- biotekniks forskning: paragrafen skrivs om och förtydligas så den samtidigt både avgränsar bort vissa forskningsfält och utökas med andra. Punkterna om DNA/RNA eller andra makromolekyler samt gen- eller RNA-vektorer tas t.ex. bort. Ett avgränsade stycke läggs till under listan i 2 §

Kompletteringar av verksamheter har gjorts under befintliga kapitel, i form av ett utökat antal paragrafer, samt tillägg, förtydliganden eller begränsningar av verksamheter i befintliga paragrafer. Detta medför att paragrafnumreringen av verksamheter under flera kapitel har ändrats i förhållande till MSBFS 2024:9.